Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—17.

Nr. Wilno, dnia 2 stycznia 1934 r. 980.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

M o ż l i w o ś ć z b l i ż e n i a n i e m i e c k o - l i t e w s k i e g o w u j ę c i u p r a s y n i e m i e c k i e j. "Boersen Kurjer" w artykule zatytułowanym"Wisła i Kłajpeda, rozpatruje możliwość zbliżenia Niemiec i Litwy. Pismo przytacza przykład zbliżenia polsko-niemieckiego i rozwija myśl zbliżenia niemiecko-litewskiego. Zdaniem pisma, pomiędzy Wisłą a Kłajpedą zachodzi analogja. W związku z tem winno nastapić zbliżenie niemiecko-litewskie. /I.1934/.

N o w y k o n s u l s o w i e c k i w L i t w i e .Prasa kowieńska z 28.XII.1933:Konsul sowiecki w Litwie p.Wirszynin został odwołany. Zamiast niego zamianowany został urzędnik komisarjatu spraw zagranicznych p.Kalnin. 27 grudnia 1933 r. p.Kalnin przybył do Kowna dla objęcia swego nowego stanowiska.- /I.1934/.

E c h a w y p a d k ó w m a r c i n k a n i e c k i c h w "L. A i d a s" .W związku z wypadkami w Marcinkańcach /sprawa postawienia krzyża/ "Liet.Aidas" Nr.293/z 1933 r./ jeszcze raz rozpatruje przebieg wypadków, oświetlając je w tendencyjny sposób.- /I.1934/.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Z j a z d p a r t j i l u d o w c ó w .Prasa kowieńska/z 28.XII. 1933/: W lutym r.b. odbyć się ma walny zjazd partji ludowców /Liaudininków/. /I.1934/.

S p r a w a l i t e w s z c z e n i a n a z w i s k .Prasa kowieńska /z 28.XII.1933/:Komisja, utworzona dla prac nad litewszczeniem nazwisk, przegląda obecnie zebrany materjał i wyjaśnia, jakie nazwiska słowiańskie, niemieckie i in.należy zmienić i w jaki sposób zmian dokonać. Ogółem należy przejrzeć około 200.000 spisanych nazwisk. Do niektórych miejscowości dla sprawdzenia nazwisk zostaną wysłani specjaliści.- /I.1934/.

S p r a w a d y m i s j i m i n i s t r a Z a u n i u s a ."Brihva Zeme" /z 28.XII.1933/:Wiadomości, jakie się ukazały w prasie odnośnie zmiany w rządzie litewskim, potwierdziły się o tyle tylko, że minister Zaunius wręczył prośbę o dymisję, lecz prośba ta nie została uwzględniona. Posunięcie ministra Zauniusa miało tylko znaczenie formalne. P.Zaunius chciał się przekonać mianowicie, czy ma jeszcze zaufanie rządu. Wobec tego, że rząd litewski jest z dotychczasowej linji polityki zagranicznej zadowolony, przeto zmian w służbie dyplomatycznej nie będzie.- /I.1934/.

S p r a w a b u d o w y s z k ó ł p o w s z e c h n y c h w K o w n i e .Prasa kowieńska /z 29.XII.1933/:W związku z potrzebą budowy całego szeregu szkół powszechnych w Kownie, która to budowa pochłonąć ma ok.8 milj.litów, Rada Miejska uchwaliła zwiększenie podatku od nieruchomości o 2 i pół procent. Uzyskane stąd sumy przeznaczałyby się stopniowo na budowę szkolnictwa.- /I.1934/.

U s t r ó j l i t e w s k i w u j ę c i u "L i e t .A i d a s". "Liet.Aidas" Nr.294 /XII.1933/ poświęca dłuższy artykuł rozważaniom na temat upadku demokracji i parlamentaryzmu. W związku z tem rozpatruje "Liet.Aidas" ustrój Litwy, oświadczając, że kroczy ona własnemi narodowemi drogami, /I.1934/.

Z d z i a ł a l n o ś c i z w i ą z k u t a u t i n i n k ó w. "Liet.Aidas" Nr.294 /I.1934/:28 grudnia 1933 r. ukazał się I-szy numer "Wiadomości Urzędowych" związku tautininków litewskich. Numer ten zawiera m.in. nominacje 9-ciu prezesów powiatowych oddziałów tautininków. Prezesem birżańskim został Franciszek Gelażius, powiatowy weterynarz; jezioroskim - Jan Samas, inspektor szkół powszechnych;kiejdańskim Franciszek Barauskas,wiceprokurator kowieńskiego Sądu Okręgowego; telszewskim Wincenty Gwalda,inspektor szkół pow-

szechnych, marjampolskim Alfons Pimpe, naczelnik powiatu, taurogskim Mieczysław Maczernik, dyrektor seminarjum nauczycielskiego, trockim - Józef Micziulis nadleśniczy, szakiowskim Konstanty Kaldendra, naczelnik powiatu, rosieńskim - Franciszek Gipiszkis, dyrektor gimnazjum.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Z a k u l i s o w a a k c j a n i e m i e c k a w K ł a j p e d z i e ."Liet.Aidas" Nr.292. /I.1934 r./:Zakulisowa akcja Niemców w Kłajpedzie każe zwrócić na siebie baczną uwagę. Organizacja hitlerowska pod wodzą Neumanna wydaje tajne okólniki, w których tłumaczy, jak zwoływać zebrania, przygotowywać się do wyborów, demoralizować przeciwnika, rozbijać wiece i t.d. Hitlerowcy działają na obszarze Kłajpedy, będąc zorganizowani w kilka grup, na czele których stoją pojedyńczy przywódcy. Zobowiązani są oni składać co tydzień zobowiązania w centrali.

Ostatnio rewizje, dokonane przez policję litewską u obcokrajowców nauczycieli w Kłajpedzie wykryły materjały, z których wynika, że hitlerowcy pracują nietylko na rzecz podtrzymania niemieckości, lecz również zę szkodą dla niepodległości Litwy.

Ze znalezionej u pewnego nauczyciela korespondencji wynika, że udzielał on zagranicy wiadomości szpiegowskich w zakresie politycznym i gospodarczym. W raportach swych pisze on o wypieraniu inteligentnych sił niemieckich przez Żmudzinów, o osłabianiu żywiołu niemieckiego i wzmacnianiu się litewskiego i żydowskiego. Czyni on zarzut instytucjom ustawodawczym, gdzie Niemcy posiadają większość, że z braku odwagi i przez krótkowzroczność ustępują z pola walki przed Litwinami i Żydami.

U nauczycieli rewizje wykrywają literaturę, której wwóz jest zabroniony. Kierownictwo organizacji Neumanna wydało przepisy w sprawie prowadzenia ogólnokształcących kursów wieczornych, gdzie mają się odbywać wykłady na temat Kraju Kłajpedzkiego i jego ludności, podstawowych wiadomości o narodowym socjaliźmie i o zasadach "wodza", o froncie pracy, kwestji rasy, roli rodziny w państwie narodowo-socjalistycznem, o Hitlerze i jego "Mein Kampf" i t.d. Prowadzić te wykłady mają zapewne nauczyciele obcokrajowcy, którzy w ten sposób będą się wywdzięczali za udzieloną im w Litwie gościnę.

W akcji szerzenia ruchu narodowo-socjalistycznego biorą czynny udział nawet osobistości oficjalne z Niemiec. Pewien przysłany stamtąd kontroler eksportowanego bydła jeździ zagranicę w sprawach partji Neumanna, by składać tam sprawozdania z rozwoju ruchu w Kraju Kłajpedzkim.

W Szyłokarczmie zamierzano zorganizować demonstrację, której opracowany program przewidywał zgromadzenie licznych rzesz ludności, nawet z miejscowości odległych. Demonstranci mieli przybywać w szeregach pod dowództwem kierowników grup oraz w ujednostajnionej w miarę możności odzieży. Demonstracja nie doszła do skutku wobec zakazu zgromadzeń.

Jeden z przywódców hitlerowskich w Kłajpedzie komunikuje w swym tygodniowym raporcie do centrali, że w okręgu jego zauważono zdradzanie władzom tajemnic organizacyjnych, w wyniku czego następowały aresztу działaczy. Przywódca ten zapowiada stosowanie w przyszłości do zdrajców kary śmierci.-

VIII.Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LIT.W WILNIE.

K r o n i k a .

A k a d e m j a k u c z c i ś. p. k s .K r a u j a l i s a . "Vilniaus Rytojus" Nr.102 /I.1934/:2 stycznia odbędzie się w gmachu gimnazjum litewskiego w Wilnie akademja ku czci ś.p. ks.Kraujalisa. Na akademję złożą się: odczyt ks.Czybirasa oraz dział koncertowy.-

B7